

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 499/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vaihto-oppilasjärjestöjen tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Krista Mikkosen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 499/2017 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä parantaakseen voittoa tavoittelemattomien kansainvälistymiskasvatukseen tähtäävien organisaatioiden toimintaedellytyksiä, tukeakseen kaikkien nuorten mahdollisuuksia vaihto-oppilasvuoteen sekä taatakseen, että Suomessa riittää myös tulevaisuudessakin kansainvälisiä osaajia?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymyksessä käsitellyn lukio-opiskelijoiden kansainvälisyysosaamisen kehittämisen lähtökohdista ovat lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet (Opetushallitus 2015). Niiden mukaan lukiokoulutuksen tulee mm. tukea opiskelijan tasapainoista henkistä, fyysistä ja sosiaalista kasvua sekä edistää elämän, ihmisoikeuksien, kestävä kehityksen, ympäristön ja kulttuurien monimuotoisuuden kunnioittamista. Koulutus ohjaa opiskelijaa toimimaan demokraattisesti, vastuullisena ja aktiivisena osana paikallista, kansallista, eurooppalaista ja globaalia yhteisöä.

Lukiokoulutuksessa tapahtuva kansainvälinen toiminta voidaan esittää tasoina. Perustasoon osallistuvat kaikki opiskelijat. Se on koulussa tarjottavaa opetusta ja opiskelua, joka kehittää opiskelijoiden kansainvälisyysosaamista. Seuraava kotikansainvälisyysdeksi kutsuttu taso koskee kaikkia opiskelijoita sisältäen myös erilaisia kansainvälistämistä varten suunniteltuja toimintoja. Kotikansainvälisyyden muotoja ovat mm. erilaiset kansainvälisyyteen liittyvät vierailut lukioon, tieto- ja viestintätekniiikan avulla tapahtuvat kontaktit kouluihin ulkomailla sekä koulun tai opiskelijakunnan kansainvälinen järjestöyhteistyö. Kolmas taso edellyttää konkreettista liikkuvuutta toisiin maihin. Tähän on lukiossa useita mahdollisuuksia. Useimmiten liikkuvuus edellyttää taloudellisia panoksia sekä koululta tai koulutuksen järjestäjältä, että opiskelijoilta.

Opetushallituksen kansainvälisyyspalvelujen kokoamien tilastojen (lukuvuosi 2016 - 2017) mukaan kansainväliset vaihto-jaksot ovat lisääntyneet erityisesti lukiossa. Tuolloin noin 11 % kaikista lukion oppilaista osallistui eripituisen vaihtojaksoon. Sen sijaan vaihto-oppilaiden lukumäärä yli puoli vuotta kestävien vaihtojen osalta on jonkin verran vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna.

Opetushallitus tukee perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kansainvälisyyttä vuosittain valtionavustuksilla. Tähän tarkoitettu määräraha on viime vuosina ollut noin 500 000 euroa. Avustuksia voivat saada perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjät, eivät esimerkiksi järjestöt.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 499/2017 vp

Avustukset kohdentuvat globaalikasvatukseen, kielivarannon vahvistamiseen sekä tiede- ja taideopetuksen kansainvälisyyden tukemiseen. Pääpaino on opetussuunnitelmien toimeenpanon tuessa ja kotimaassa tapahtuvalla toiminnalla. Painopisteet linjataan hallitusohjelmaan.

Opetushallitus jakaa vuosittain valtionavustuksia yleissivistävän koulutuksen toimintaa tukeville järjestöille. Osa näistä järjestöistä harjoittaa kansainvälistä toimintaa ja mukana ovat myös voittoa tavoittelemattomat kansainvälistymiskasvatukseen tähtäävät yhdistykset AFS Intercultural Finland ry ja Suomen Youth For Understanding ry. Määrärahalla on useita, keskenään hyvin erilaisia edunsaajia, jotka on nimetty valtion talousarviossa.

Opetushallitus on vuosina n. 1980 – 2005 osoittanut tukea Youth For Understanding ry:lle Yhdysvaltojen ja Suomen väliseen Senaattorihjelmaan. Vuodesta 2006 lähtien tuen osoitti Youth For Understanding ry:lle Kansainvälisen yhteistyön ja liikkuvuudenkeskus CIMO. Vuonna 2010 ohjelma muuttui bilateraaliseksi CIMOn ja Youth For Understang ry:n ja Yhdysvaltojen lähetystön kehittämissyhteistyön tuloksena ja samalla se nimettiin Young Ambassadors -ohjelmaksi. Ohjelman hallinto kilpailutettiin vuonna 2015, jolloin kilpailutuksen voitti vaihtooppilasjärjestö AFS. Tällöin ohjelman nimi muuttui Future Leaders -ohjelmaksi. Ohjelman volyymi ja rakenne pysyi ennallaan. Ohjelman hallinto kilpailutetaan uudelleen keväällä 2018.

Euroopan Unionin ERASMUS+ -ohjelma tukee yli 14 -vuotiaiden pitkäaikaista opiskelua eri Euroopan maissa. Vuodesta 2018 lähtien voivat yleissivistävät oppilaitokset ml. lukiot hakea ns. School Exchange Partnership -hankkeita, jotka sisältävät erilaisia ulkomaanjaksosia niin oppilaille kuin henkilöstölle. Tämä hanketyyppi tarjoaa lukioille mahdollisuuden tarjota opiskelijoilleen vaihto-oppilasjakson jossakin yhteistyömaan lukiossa. Nämä vaihto-jaksot suuntautuvat ERASMUS + -ohjelmamaan maihin. Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamassa Nordplus Junior -ohjelmassa tuetaan niin ikään lukiolaisten vaihtojaksosia muihin pohjoismaisiin tai Baltian maiden oppilaitoksiin.

On erittäin tärkeää, että jokainen lukiolainen saa kansainvälistymisen kokemuksen lukioaikanaan. Kyky toimia erilaisissa kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, erilaisuuden kohtaaminen sekä vuorovaikutustaidot korostuvat entisestään tulevaisuuden yhteiskunnassa. Hallitus on käynnistänyt lukiouudistuksen, jonka tavoitteena on vahvistaa suomalaista yleissivistystä ja korkeatasoista osaamista, jotta ne vastaavat entistä paremmin tulevaisuuden osaamistarpeisiin. Lukiouudistuksessa vahvistetaan myös kansainvälisyyttä osana lukio-opintoja.

Helsingissä 5.12.2017

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen